

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 30/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om stöd till produktion av el från förnybara energi- källor

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 september 2010 en proposition med förslag till lag om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (RP 152/2010 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet, jord- och skogsbruksutskottet och miljöutskottet lämnat utlåtanden om propositionen. Utlåtandena (GrUU 37/2010 rd, JsUU 21/2010 rd, MiUU 20/2010 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- näringsminister Mauri Pekkarinen
- industriråd Petteri Kuuva och regeringsråd Anja Liukko, arbets- och näringsministeriet
- budgetråd Petri Syrjänen och konsultativ tjänsteman Seija Kivinen, finansministeriet
- jurist Anne Backman, Energimarknadsverket
- forskare Juha Kiviluoma, Statens tekniska forskningscentral VTT
- lantrådet Viveka Eriksson och Europarättschef Michaela Slotte, Ålands landskapsregering
- Pekka Kärnä, Bio Force One Oy
- styrelseordförande Jyrki Heilä, Biovakka Suomi Oy

- planeringschef för företagsverksamheten Christer Paltschik, Gasum Oy
- verkställande direktör Martti Lipponen, Lahti Aqua Oy
- verkställande direktör Lauri Luopajarvi, PVO-Innopower Oy
- näringspolitisk ombudsman Mats Nyman, Akava r.f.
- ledande expert Mikael Ohlström, Finlands näringsliv
- expert Niina Honkasalo, Finsk Energiindustri rf
- ombudsman Ilpo Mattila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- energi- och klimatchef Ahti Fagerblom, Skogsindustri rf
- miljöekonom Sampo Seppänen, Företagarna i Finland
- direktör Martti Kätkä, Teknologiindustrin rf
- ombudsman Pekka-Juhani Kuitto, FINBIO - Finska bioenergiföreningen rf
- verkställande direktör Markku Salo, Avfallsverksföreningen rf
- projektchef Ari Lampinen, Finlands Biogasförening rf
- verkställande direktör Hannu Kauppinen, Suomen Kaasuyhdistys ry
- verkställande direktör Jukka-Pekka Ranta och projektchef Kari Perttilä, Finlands sågar rf
- ombudsman Anni Mikkonen, Finska Vindkraftsföreningen
- klimatansvarig Venla Virkamäki, Finlands naturskyddsförbund rf

- professor Jarmo Partanen, Villmanstrands tekniska universitet.

Skriftligt yttrande har lämnats av
— Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen en lag om stöd till produktion av el från förnybara energikällor.

I den föreslagna lagen föreskrivs det om stöd som betalas för produktion av el från vindkraft, biogas och trädbränsle. Elproducenterna ska vara aktörer på elmarknaden och får då ut marknadspris för försäljningen av sin el. Enligt det föreslagna systemet med inmatningspris ska elproducenter, vars kraftverk är godkända för systemet för en viss tid få stöd för skillnaden mellan sina kostnader för att producera el och marknadspriset på respektive energikälla eller kostnaderna för ett annat bränslealternativ. Stödet varierar beroende på marknadspriset på el eller priset på utsläppsrätter. För att bli godkända i systemet måste kraftverken ha verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar för att producera el. Dessutom måste de uppfylla de förutsättningar som gäller läge, eleffekt och tidpunkt

för idrifttagande samt vissa andra krav. Nya kraftverk kan godkännas för systemet till dess att målet för ökad användning av förnybara energikällor har nåtts. Denna inskränkning gäller dock inte kraftverk som drivs med skogsflis.

I den föreslagna lagen föreskrivs det också om ett fast produktionsstöd till el från förnybara energikällor som inte ingår i systemet med inmatningspris. Stödbeloppet avser att vara konstant.

Produktionsstöden ska finansieras via statsbudgeten. Lagen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011. För att den ska kunna träda i kraft krävs det att Europeiska unionens kommission har godkänt det föreslagna statsstödet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande synpunkter och ändringsförslag.

Bakgrund

EU har satt som mål att förnybara energikällor ska stå för 20 procent av slutliga energianvändningen fram till 2020. Finlands mål bygger på det så kallade RES-direktivet¹ där Finlands mål för den slutliga energianvändningen är 38 pro-

cent fram till 2020. Det betyder att vi måste öka produktionen av förnybar energi med 38 TWh och det föreslagna stödsystemet spelar en framträdande roll för måluppfyllelsen. Med inmatningspriset för vindenergi kan vi täcka in hela den beräknade ökningspotentialen, som är 6 TWh.

Det föreslagna stödsystemet är en av de viktigaste metoderna för att öka användningen av förnybar energi, framhåller utskottet. Regeringen har gått inför ett så marknadsmässigt system som möjligt som beaktar de övriga åtgärderna för att öka användningen, exempelvis utsläppshandeln. Ambitionen är att på ett kostnadseffektivt sätt backa upp ny teknik. Samtidigt är det av vikt att systemet bara införs temporärt. Målet bör

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG

vara att den avsedda produktionen av förnybar energi ska vara lönsam senast när fristen går ut.

EU:s regler om statligt stöd ställer stränga krav på stödsystemet. Regeringens mål är att systemet, med hänsyn till EU-reglerna, ska vara så enkelt och kostnadseffektivt som möjligt. Därför är ett av villkoren att det är förbjudet att återanvända begagnade kraftverksdelar för att så kallade gate fees för biogasanläggningar inte ska kunna beaktas och för att eventuella investeringsbidrag ska kunna återkrävas när ett kraftverk godkänns för inmatningspris. Om sådana ändringar tillåts, kräver EU:s regler om statligt stöd att det finnas olika intervaller på riktpriiset och det rörliga produktionsstödet. Det i sin tur skulle göra systemet mer komplicerat och både tungt och dyrt att administrera.

Inmatningspriset är bara ett led i stödet till ökad användning av förnybar energi. Systemet utesluter till exempel generatorer under 100 kVA, men investeringsbidrag kan beviljas den typen av projekt och stödet hindrar inte att det föreslagna fasta produktionsstödet för el ges ut.

Det krävs snabba tag för att vi ska kunna uppfylla kravet på ökad användning av förnybar energi, påpekar utskottet. Därför är det av största vikt att systemet börjar fungera snabbt. Om det görs ändringar som påverkar det statliga stödet kräver det ytterligare ändringar i vår anmälan till kommissionen och det i sin tur innebär att introduktionen av systemet drar ännu mer ut på tiden. Följaktligen anser utskottet att det i dagsläget inte är rationellt att i detta läge rucka på stödsystemets räckvidd. Det hindrar inte att det finns ett behov att kompletterande utredningar med övergripande kostnadsnyttoanalyser. En bredning av systemet beror på det kommande beslutet från kommissionen om förslaget är förenligt med reglerna för statligt stöd eller inte.

De viktigaste förslagen

Villkoren för att bli godkänd för inmatningspris.

Ett kraftverk kan godkännas i systemet med inmatningspris om det uppfyller de allmänna och de särskilda villkoren (7—11 §). Om villkoren är uppfyllda eller inte kan bedömas först när investeringen i kraftverket har gjorts. De flesta villko-

ren är entydiga och det krävs ingen prövning utom när det gäller de produktionsmässiga och ekonomiska villkoren.

Under behandlingen i utskottet har det från flera håll kommit fram berättigad oro för att framför allt de dyra investeringarna i vindkraft inte kommer att ta fart om det finns en risk för att det färdiga vindkraftverket inte kommer att godkännas för inmatningspris. Därför föreslår utskottet att det införs en ny 17 § som föreskriver att Energimarknadsverket på begäran av elproducenten ska lämna ett bindande förhandsbesked om de verksamhetsmässiga och ekonomiska villkoren för elproduktion uppfylls. Förhandsbeskedet ska gälla i högst två år.

Total kvot. Möjligheterna att godkännas för systemet begränsas av den totala kvot för varje energikälla som ingår i 6 §. När kvotgränsen närmar sig kan det hända att det finns fler ansökningar än man kan godkänna enligt lagen. Av den anledningen kompletterar utskottet, på förslag av grundlagsutskottet, paragrafen med att ansökningarna ska behandlas i den ordning de blir aktuella.

Det kommer sannolikt att gå flera år innan den totala kvoten är fylld. Det är enligt utskottet nödvändigt att komplettera den här regleringen med "stängningsdags". Samtidigt bör man ta reda på hur andra länder har löst prolematiken och om det eventuellt har medfört problem.

Hur systemet administreras. Inmatningspriset är ett näringsstöd och administrationen motsvarar till exempel administrationen av näringsstöden enligt statsunderstödslagen (688/2001) och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (1336/2006).

Enligt lagförslaget ska elproducenten anhålla om utbetalning av inmatningspris efter respektive prisperiod. Ett villkor för utbetalningen är att elproducenten har en verifiering från kontrollören att de inlämnade uppgifterna stämmer (27 § i RP). Enligt uppgifter till utskottet kan fyra ansökningar om året inklusive verifiering vara ett tungt system med onödigt många ansökningar, särskilt för skogsflis. Följaktligen föreslår ut-

skottet (28 § i betänkandet) att inmatningspris för el från skogsflis ska kunna ansökas för högst fyra på varandra följande prisperioder. Det är enligt ekonomiutskottet viktigt att det följs upp att systemet verkställs flexibelt och att det undersöks hur det kunde förenklas och effektiviseras, men med hänsyn till EU:s regler om statligt stöd.

Returbränsle. Det föreslagna fasta stödet till returbränsle motsvarar det stöd (2,5 euro/MWh) enligt 8 § i lagen om accis på elström och vissa bränslen som föreslås bli upphävt. Vid utredningar av parallellförbränning av returbränsle har det kommit fram att returbränsle är lönsamt i relation till konkurrerande bränslen. Stödet är därför ett problem med avseende på EU:s regler om statligt stöd. På grund av detta föreslår utskottet att det i fortsättningen inte ska betalas ut fast stöd till produktion av el från returbränsle och bestämmelserna om returbränsle stryks i lagen. Returbränsle är en viktig energikälla, anser utskottet. Därför är det angeläget att noga följa upp att förhållandena i fortsättningen tillåter lönsam användning av returbränsle.

Ikraftträdande. Anmälningsprocessen pågår fortfarande och det är inte förutsebart i vilken form kommissionen kommer att godkänna stödssystemet. Det är A och O att systemet kan börja tillämpas så snart kommissionen fattat sitt beslut och därför bör en del av bestämmelserna (t.ex. godkännande av kontrollörer, förhandsbesked och förhandsanmälan) träda i kraft så snart som möjligt. Följaktligen föreslår utskottet att ikraftträdandet delas upp (61 § i betänkandet) så att bestämmelserna om exakt stödnivå, periodisering av stödet, godkännande i systemet med inmatningspris och rätt till fast stöd ska sättas i kraft genom förordning av statsrådet först när kommissionen har godkänt stöden. I övrigt bör lagen träda i kraft så snart som möjligt.

Fortsatta utvecklingsinsatser

Planerade utredningsprojekt. Som regeringen säger (s. 20) kan stödssystemet komma att ändras (t.ex. kan stödbeloppen behöva ses över och till-

lämpningsområdet utvidgas) före 2020. Enligt uppgifter från närings- och arbetsministeriet pågår det redan nu och planeras det en rad utredningar som kan resultera i att systemet breddas och vidareutvecklas. För närvarande utreds det om kol kan ersättas i kolpulvereldade pannor. Nästa år startar enligt planerna utredningar om ett stödssystem för energi från åkergrödor, vad som behövs för att främja vindkraft till havs, småskalig elproduktion och biogas som drivmedel. Vidare framhåller utskottet att det bör utredas hur tidsgränsen för rätt godkännas för inmatningspris (efter den 1 januari 2009) påverkar konkurrensläget för biogaskraftverk. Utredningen bör göras så snabbt som möjligt.

Då bör dels stödbehovet, dels den optimala stödformen utredas. Till exempel småskalig elproduktion har inte kommit i gång ordentligt med de nuvarande stödformerna. I stället för inmatningspris kan till exempel investeringsbidrag (för att bland annat biogas i större omfattning ska användas som drivmedel) sammantaget sett ge ett bättre slutresultat.

Inte bara stödssystemet bör förbättras utan också regelverket. För till exempel en utbyggnad av vindkraften spelar både en smidigare miljökonsekvensbedömning och ett mer flexibelt planläggnings- och tillståndssystem en viktig roll. Förberedelser i den riktningen är aktuella vid miljöministeriet. Dessutom är det viktigt att utredningarna om hur radar påverkas av vindkraftverken avancerar snabbt, påpekar utskottet.

Åland. Kraftverk i landskapet Åland är undantagna lagens tillämpningsområde. I sitt utlåtande (s. 6) anser grundlagsutskottet att inskränningen ligga i linje med självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Enligt 18 § 22 punkten i den lagen ingår näringsverksamhet i landskapets lagstiftningsbehörighet och det går inte att ensidigt genom en lag i riket föreskriva om stöd. Grundlagsutskottet framhåller dock att riket och landskapet tillsammans kan komma överens om ett system som innefattar stöd till kraftverk på Åland. Om riket och landskapet kommer överens om att införa ett gemensamt system med inmatningspris, kan de avtala om Ålands bidrag

genom en överenskommelseförordning enligt 32 § i självstyrelselagen.

Det är viktigt att de goda vindförhållandena på Åland kan utnyttjas effektivt för att uppfylla målen för användningen av förnybar energi, framhåller ekonomiutskottet. I dagsläget står Åland för cirka 0,1 procent av den slutliga förbrukningen i Finland av förnybar energi. De planerade kraftverksprojekten (2 x 18 MW) skulle öka Ålands andel av Finlands användning av förnybar energi med högst 0,08 procent fram till 2020. Dessutom finns det en avsiktsförklaring om ett relativt stort vindkraftverksprojekt (100 MW) och med det skulle Ålands andel av Finlands användning av förnybar energi öka med högst 0,24 procent fram till 2020.

Enligt 59 b § 1 mom. i självstyrelselagen ska landskapet svara för att verkställa och bekosta de åtaganden i EU-frågor och frågor som beror på EU-lagstiftningen och ingår i landskapets behörighet. Det är av största vikt att riket och landskapet så snabbt som möjligt kommer överens om storleken på landskapets åtagande, framhåller ekonomiutskottet. Landskapet kan själv bestämma hur det vill uppfylla sin andel, det vill säga det kan öka användningen av förnybar energi, satsa på effektivare energisparande och förbättra energieffektiviteten. Landskapets handlingsplan enligt RES-direktivet ska ingå som bilaga till Finlands nationella handlingsplan till kommissionen.

För att stöden enligt lagförslaget ska kunna betalas ut till kraftverk på Åland eller ges ut till landskapsregeringen måste lagstiftnings- och behörighetsfrågorna, liksom också de finansiella relationerna mellan landskapet och riket ytterligare utredas. Det är viktigt att arbetet med utredningarna kommer i gång så snabbt som möjligt, påpekar utskottet.

Uppföljning. De nya bestämmelserna kräver noggrann uppföljning, bland annat hur bestämmelserna medverkar till ökad användning av förnybar energi, hur de korrelerar med andra stödinstrument och hur det administrativa processen fungerar. I likhet med miljöutskottet anser ekonomiutskottet det viktigt att det görs en riskbe-

dömning och att miljökonsekvenserna bevakas. Ekonomiutskottet förutsätter att det får en övergripande utredning om hur systemet med stöd till förnybar energi fungerar och hur målet att öka användningen uppfyllts hösten 2012.

Detaljmotivering

2 §. Tillämpningsområde. Utskottet stryker returbränsle i bestämmelsen eftersom utredningar visar att produktion av el från returbränsle är lönsam utan stöd och stödet därför inte ligger i linje med EU:s regler om statligt stöd.

5 §. Definitioner. Utskottet stryker returbränsle i tillämpningsområdet och motiverar detta ovan.

6 §. Systemet med inmatningspris. Utskottet lägger till ett nytt 3 mom. där det på förslag av grundlagsutskottet föreskrivs att ansökningarna ska behandlas i den ordning de blir aktuella. Ett villkor är att ansökningen ska uppfylla alla krav.

Bestämmelsen spelar en roll när priskvoten håller på att bli full och alla ansökningar därför inte kan godkännas för systemet.

17 §. Förhandsbesked om verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar för elproduktion (Ny). De allmänna och särskilda villkoren för att bli godkänd för inmatningspris finns i 7—11 §. Villkoren är i de flesta fall entydiga (till exempel effektgräns) och kräver ingen myndighetsprövning. Det enda undantaget är bedömningen av de produktionsmässiga och ekonomiska förutsättningarna. I fråga om dem går det inte att föreskriva om entydiga lagstadgade kriterier utan de måste bedömas från fall till fall. Men godkännande är i detta fall inte förknippat med lämplighetsprövning. När kraftverket är klart ska det läggas fast om alla villkor är uppfyllda.

Ekonomiutskottet anser att bestämmelserna kan bli ett hinder i synnerhet för dyra investeringar i vindkraftverk. Därför bör elproducenten i förväg få besked om projektet uppfyller de produktionsmässiga och ekonomiska förutsättningarna.

Följaktligen föreslår utskottet att lagen får en ny paragraf som tillåter att elproducenten får ett bindande temporärt förhandsbesked från Energimarknadsverket om projektet anses uppfylla de verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningarna för att bli godkänd för inmatningspris.

Enligt den nya paragrafen ska Energimarknadsverket på ansökan lämna ett förhandsbesked för viss tid, högst två år, om projektet uppfyller de verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningarna i 7 § 1 mom. Elproducenten ska lämna in en skriftlig ansökan med tillräcklig information för att myndigheten ska kunna pröva om de verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningarna för elproduktion är uppfyllda. Närmare bestämmelser om vad som ska ingå i ansökan kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Det gällande förhandsbeskedet är bindande för Energimarknadsverket när det fattar ett beslut enligt 15 § om godkännande, om det anser att förutsättningarna är uppfylla och att de fortsatt kommer att ligga på den nivå som verket godkänt i förhandsbeskedet.

24 (23) §. *En produktion som berättigar till riktpris och rörligt produktionsstöd.* Utskottet kompletterar paragrafen med att också mätarställningen på elproducentens eller elförbrukarens egen mätare kan tas som kriterium för inmatningspriset när elen används inom produktionsanläggningen innan den matas in i distributionsnätet.

26 och 27 (25 och 26) §. Paragrafhänvisningarna ändras på grund av den nya 17 §.

28 (27) §. *Hur inmatningspriset bestäms.* Paragrafen får ett nytt 2 mom. Enligt uppgifter till utskottet kan en ansökningsprocess fyra gånger om året med tillhörande verifieringsprocess bli tungrodd med för täta ansökningar, i synnerhet beträffande skogsflis. Följaktligen föreslår utskottet att inmatningspris för elproduktion från skogsflis ska kunna ansökas samtidigt för fyra på varandra följande prisperioder.

Dessutom ändras paragrafhänvisningarna på grund av den nya 17 §.

29 (28) §. *Utbetalning av inmatningspriset till elproducenten.* Paragrafhänvisningen ändras på grund av den nya 17 §.

30 (29) §. *Fast produktionsstöd för el.* Utskottet preciserar begreppen i 1 mom. och stryker returbränsle med hänvisning till ändringen av tillämpningsområdet i 2 mom. Dessutom ändras en paragrafhänvisning.

31 (30) §. *Förutsättningar för att få fast produktionsstöd för el.* Utskottet preciserar motiven med att skogsfliskraftverk ska kunna få fast produktionsstöd för el innan det börjar få inmatningspris.

32 och 33 (31 och 32) §. Paragrafhänvisningarna ändras på grund av den nya 17 §.

34 (33) §. *Inskränkning i utbetalningen av fast produktionsstöd för el.* Returbränsle stryks med hänvisning till ändringen av tillämpningsområdet i 2 mom.

36, 37, 39, 40 och 42 (35, 36, 38, 39 och 41) §. Paragrafhänvisningarna ändras på grund av den nya 17 §.

48 (47) §. *Brott mot bestämmelserna om inmatningspris.* Utskottet preciserar formuleringen och ändrar paragrafhänvisningarna på grund av den nya 17 §.

49, 51, och 53 (48, 50 och 52) §. Paragrafhänvisningarna ändras på grund av den nya 17 §.

55 (54) §. *Överklagande av beslut som Energimarknadsverket meddelar.* Paragrafen kompletteras och ändras på grund av den nya 17 §.

57 och 60 (56 och 59) §. Paragrafhänvisningarna ändras på grund av den nya 17 §.

61 (60) §. *Ikraftträdande.* Paragrafen får ett nytt 2 mom. Stödet enligt den föreslagna lagen är statligt stöd och det måste godkännas av Europeiska kommissionen. Ansökningsprocessen pågår fortfarande och det finns ingen information

om kommissionen kommer att godta stödnivåerna. Följaktligen ändrar utskottet inkraftträdandebestämmelsen till att bestämmelserna om stödnivåer, periodisering av stödet, godkännande för inmatningspris och rätt till fast stöd ska sättas i kraft genom förordning av statsrådet efter att kommissionen har fattat sitt beslut. Rätten till och utbetalningen av inmatningspris och fast produktionsstöd ska kunna börja först när kommissionen har godtagit de statliga stöden enligt lagförslaget. Följaktligen kan kraftverk inte godkännas för systemet innan kommissionens beslut är klart.

62 (61) §. *Bestämmelser om stöd som betalas ut under övergångsperioden.* Paragrafhänvisningarna ändras på grund av den nya 17 §.

Vid tillämpningen av 2 mom. måste ändringen i 61 § beaktas. Inmatningspris får bara beta-

las ut för de perioder som elproducenten har hört till systemet. För att bli godkänd för systemet måste 15 § först ha satts i kraft genom förordning.

63 (62)§. *Godkännande av ett kraftverk som har tagits i drift för systemet med inmatningspris.* Utskottet kompletterar 2 mom. för att samma villkor ska gälla olika kraftverkstyper. Kravet att återbetala statligt stöd gäller således också biogasanläggningar som alstrar biogas för biogaskraftverk.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om stöd till produktion av el från förnybara energikällor

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §
(Som i RP)

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om ett produktionsstöd som ska betalas av statliga med-

el för el som produceras från vindkraft, biogas, trädbränsle och vattenkraft (*utesl.*).

3 och 4 §
(Som i RP)

5 §

Definitioner

I denna lag avses med
(1—9 punkten som i RP)
(10 punkten i RP *utesl.*)
(11 punkten i RP *utesl.*)
(10—12 punkten som 12—14 punkten i RP)

2 kap.

Hur kraftverk godkänns för systemet med inmatningspris

6 §

Systemet med inmatningspris

(1 och 2 mom. som i RP)

Den elproducent som först har ansökt om godkännande enligt 14 § har företräde att bli godkänd i systemet med inmatningspris. (Nytt)

7—16 §
(Som i RP)

17 § (Ny)

Förhandsbesked om verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar för elproduktion

På skriftlig ansökan från elproducenten ska Energimarknadsverket ge besked om projektet uppfyller de verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningarna enligt 7 § 1 mom. (**förhandsbesked**) eller inte. Förhandsbeskedet ska ges för en bestämd tid, dock för högst två år. I sin ansökan ska elproducenten lämna den information om de verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningarna för elproduktion som myndigheten behöver för sin prövning.

Under giltighetstiden är Energimarknadsverket skyldigt att följa förhandsbeskedet i sina beslut enligt 15 §.

Närmare bestämmelser om ansökan kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

18—22 (17—21) §
(Som i RP)

3 kap.

Betalning av inmatningspris23 (22) §
(Som i RP)

24 (23) §

Elproduktion som berättigar till riktpreis och rörligt produktionsstöd

(1 mom. som i RP)

Den elproduktion som berättigar till riktpreis och rörligt produktionsstöd bestäms enligt mätarställningen hos den nätinnehavare till vars nät elproducenten är ansluten. *Elproduktionen kan också bestämmas utifrån mätarställningen på elproducentens eller elförbrukarens mätare, när det är fråga om någon annan el än den som matas in i distributionsnätet.* Elproduktionen berättigar dock inte till riktpreis eller rörligt produktionsstöd för de timmar då marknadspriset på el är negativt på den ort där kraftverket är beläget.

(3 och 4 mom. som i RP)

25 (24) §
(Som i RP)

26 (25) §

Inmatningspris höjt med värmepremie

(1—3 mom. som i RP)

Bestämmelserna i 24 § om elproduktion som berättigar till riktpreis och rörligt produktionsstöd gäller också elproduktion som berättigar till värmepremie.

(5 mom. som i RP)

27 (26) §

Rapport för utbetalning av inmatningspris

Elproducenten är skyldig att sammanställa en tillförlitlig rapport om den elproduktion i kraftverket som under prisperioden berättigar till riktpreis och rörligt produktionsstöd med stöd av 24 § och till värmepremie med stöd av 26 §.

(2 mom. som i RP)

28 (27) §

Hur inmatningspriset bestäms

(1 mom. som i RP)

En ansökan om inmatningspris för el från skogsflis får samtidigt gälla högst fyra på varandra följande prisperioder. För att få inmatningspris ska elproducenten lämna in sin ansökan till Energimarknadsverket senast två månader efter det att den sista av dessa prisperioder gått ut. (Nytt)

Ansökan ska åtföljas av en rapport som avses i 27 §, kontrollörens verifiering av uppgifterna i rapporten och riktiga och tillräckliga uppgifter om andra omständigheter som ska föreligga för att inmatningspris ska kunna betalas ut. (2 mom. i RP)

(4 och 5 mom. som 3 och 4 mom. i RP)

29 (28) §

Utbetalning av inmatningspriset till elproducenten

Energimarknadsverket betalar ut inmatningspris till elproducenten på grundval av den producerade elen i ett godkänt kraftverk för en prisperiod, om elproducenten har lämnat in en ansökan till Energimarknadsverket i enlighet med 28 §.

4 kap.

Fast produktionsstöd för el och betalning av stödet

30 (29) §

Fast produktionsstöd för el

För el från vindkraft, *skogsflis*, biogas och vattenkraft (*utesl.*) betalas ett fast produktionsstöd ut till elproducenten, om de förutsättningar för stöd som anges i 31 § 1 och 2 mom. uppfylls.

Stöd betalas ut enligt följande:

(1 och 2 punkten som i RP)

(3 punkten *utesl.*)

31 (30) §

(Som i RP)

32 (31) §

Registreringskyldighet

Elproducenten ska göra en skriftlig anmälan till Energimarknadsverket för att registrera sig som mottagare av fast produktionsstöd för el. I anmälan ska ingå de uppgifter om elproducenten och kraftverket som behövs för utbetalningen av stödet. Anmälan ska göras innan produktionsstöd ansöks första gången i enlighet med 36 §.

(2 och 3 mom. som i RP)

33 (32) §

Elproduktion som berättigar till fast produktionsstöd för el

Bestämmelserna i 24 § om elproduktion som berättigar till riktpolis och rörligt produktionsstöd ska också tillämpas på elproduktion som berättigar till fast produktionsstöd för el. Fast produktionsstöd ska också betalas ut för de timmar då marknadspriset på el är negativt på den ort där kraftverket är beläget.

34 (33) §

Inskränkning i utbetalningen av fast produktionsstöd för el

(1 mom. som i RP)

Fast produktionsstöd för el betalas inte heller ut i följande fall:

1) för el från vindkraft, biogas eller vattenkraft (*utesl.*), om medelvärdet för marknadspriset på el under ett kalenderår är högre än 76,60 euro per megawattimme.

(2 punkten som i RP)

(3 mom. som i RP)

35 (34) §

(Som i RP)

36 (35) §

Hur fast produktionsstöd för el bestäms

(1 och 2 mom. som i RP)

På ansökan om fast produktionsstöd för el tillämpas vad som i 28 § 2 mom. föreskrivs om ansökan om inmatningspris.

37 (36) §

Utbetalning av fast produktionsstöd

Energimarknadsverket betalar ut fast produktionsstöd för el till en elproducent som har registrerat sig enligt 32 § för ett kalenderår, om elproducenten har lämnat in en ansökan till Energimarknadsverket i enlighet med 36 §.

5 kap.

Kontrollörer

38 (37) §
(Som i RP)

39 (38) §

Godkännande av kontrollör

Energimarknadsverket godkänner på ansökan en finländsk sammanslutning eller stiftelse eller en del av en finländsk sammanslutning eller stiftelse som kontrollör, om det har visats att villkoren i 38 § är uppfyllda i enlighet med lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005).

(2 mom. som i RP)

En kontrollör som är godkänd i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet jämföras med en kontrollör som avses i 1 mom., om kontrollören är en sammanslutning eller en stiftelse eller en del av en sammanslutning eller en stiftelse och uppfyller villkoren i 38 § och om förfarandet vid godkännandet motsvarar det som föreskrivs i lagen om konstaterande av

tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven.

(4 mom. som i RP)

40 (39) §

Kontrollörens uppgifter

Kontrollören lämnar den verifiering som avses i 14 och 28 §.

(2 mom. som i RP)

Kontrollören ska underrätta Energimarknadsverket om förändringar som kan påverka möjligheterna att uppfylla villkoren i 38 §.

(4 och 5 mom. som i RP)

41 (40) §
(Som i RP)

42 (41) §

Ändring och återkallelse av ett beslut om godkännande av en kontrollör

Energimarknadsverket kan ändra kompetensområdet i beslutet om att godkänna kontrollören. På ändringar av kompetensområdet tillämpas vad som i 38 § och 39 § 1 mom. föreskrivs om godkännande som kontrollör och villkoren för att bli godkänd. Energimarknadsverket kan också ändra en bestämmelse i beslutet om godkännande, om det är nödvändigt för att säkerställa att kontrollörsuppgifterna utförs på behörigt sätt. Vid ändring av bestämmelserna tillämpas vad som i 39 § 2 mom. föreskrivs om innehållet i beslutet om godkännande. Ändring av kompetensområdet och föreskriften kan också initieras på ansökan av kontrollören.

(2 mom. som i RP)

6 kap.

Tillsyn

43—47 (42—46) §
(Som i RP)

48 (47) §

Brott mot bestämmelserna om inmatningspris

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) bryter mot sin skyldighet enligt 22 § 1 mom. 1 punkten, 22 § 2 eller 3 mom. eller 31 § 1 mom. 3 punkten, eller

2) lämnar felaktiga uppgifter i en rapport som avses i 27 eller 35 §

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot bestämmelserna om inmatningspris* dömas till böter.

(2 mom. som i RP)

Den som bryter mot ett förbud eller ett föreläggande som med stöd av 46 § har förenats med hot om vite *behöver inte dömas till straff för samma gärning*.

49 (48) §

Avbrytande av utbetalningen

Energimarknadsverket kan besluta avbryta utbetalningen av inmatningspriset eller det fasta produktionsstödet, om

1) det finns anledning att misstänka att elproducenten har blivit föremål för ett förfarande som avses i 18 § 2 mom. 3 punkten eller att förutsättningarna i 7—11 § eller 31 § inte längre uppfylls,

(2 punkten som i RP)

3) elproducenten inte har följt ett förbud eller ett föreläggande som meddelats med stöd av 46 §.

(2—4 mom. som i RP)

7 kap.

Återbetalning och återkrav av stöd50 (49) §
(Som i RP)

51 (50) §

Återkrav

Energimarknadsverket ska besluta att ett redan utbetalt inmatningspris eller fast produktionsstöd för el ska återkrävas, om elproducenten

1) inte har följt ett beslut som avses i 49 § 2 mom., eller

2) har låtit bli att återbetala det inmatningspris eller det fasta produktionsstöd för el eller en del av priset eller stödet som ska återbetalas enligt 50 §.

Energimarknadsverket kan bestämma att ett redan utbetalt inmatningspris eller fast produktionsstöd för el eller en del av priset eller stödet ska återkrävas, om elproducenten

1) har blivit föremål för ett förfarande som avses i 18 § 2 mom. 3 punkten,

(2 punkten som i RP)

3) har vägrat lämna uppgifter enligt 43 § 1 mom. eller material enligt 45 § 2 mom. eller bistå vid en inspektion enligt 45 § 3 mom.

(3 mom. som i RP)

52 (51) §

(Som i RP)

53 (52) §

Frist för återkrav och återbetalning

Energimarknadsverket ska besluta om återkrav utan dröjsmål efter det att en omständighet som avses i 51 § har kommit till verkets kännedom.

Ett återkrav på inmatningspriset eller på ränta eller dröjsmålsränta på inmatningspriset får inte längre inledas när det har gått tio år sedan beslutet om godkännande förföll eller återkallades. På motsvarande sätt förfaller skyldigheten enligt 50 § att återbetala inmatningspriset när det har gått tio år sedan beslutet om godkännande förföll eller återkallades.

Ett återkrav på fast produktionsstöd för el eller på ränta eller dröjsmålsränta på fast produktionsstöd får inte längre inledas när det har gått

tio år sedan det sista stödbeloppet betalades ut. På motsvarande sätt förfaller skyldigheten enligt 50 § att betala tillbaka stödet när det har gått tio år sedan det sista stödbeloppet betalades ut.

54 (53) §
(Som i RP)

8 kap.

Särskilda bestämmelser

55 (54) §

Överklagande av beslut som Energimarknadsverket meddelar

Beslut som Energimarknadsverket meddelar med stöd av 17, 28, 36, 49, 51 eller 54 § får inte överklagas genom besvär. Den som är missnöjd med beslutet får begära omprövning inom 30 dagar efter att ha fått del av beslutet. Begäran om omprövning ska ställas till Energimarknadsverket.

(2 och 3 mom. som i RP)

56 (55) §
(Som i RP)

57 (56) §

Verkställighet av beslut

Ett beslut som Energimarknadsverket meddelat med stöd av 49 eller 54 § får verkställas även om det har överklagats, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat.

Ett beslut som Energimarknadsverket meddelat med stöd av 42 § 2 mom. eller 46 eller 51 § ska iakttas även om det har överklagats, om inte fullföljdsdomstolen bestämmer något annat.

58 och 59 (57 och 58) §
(Som i RP)

60 (59) §

Hur uppgifter ska lämnas till Energimarknadsverket

Elproducenten ska lämna ansökan som avses i 28 och 36 § till Energimarknadsverket på elektronisk väg.

(2 och 3 mom. som i RP)

9 kap.

Ikraftträdande

61 (60) §

Ikraftträdande

(1 mom. som i RP)

Trots 1 mom. träder 15 §, 16 § 2 mom., 16 § 3 mom. 2 punkten, 23 §, 25 § 3 mom., 26 § 1 mom., 30 §, 34 § 2 mom. och 62 § 3 mom. i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. (Nytt)

(3 och 4 mom. som 2 och 3 mom. i RP)

62 (61) §

Bestämmelse om stöd som betalas ut under övergångsperioden

(1 mom. som i RP)

Inmatningspriset enligt denna lag betalas ut första gången först när den tredje prisperioden har gått ut efter lagens ikraftträdande. Genom att lämna en ansökan till Energimarknadsverket inom två månader från det att prisperioden gått ut kan elproducenten få inmatningspris också för de två första prisperioderna som följer på lagens ikraftträdande. I ansökan ska elproducenten då specificera de uppgifter som avses i 28 § 2 mom. för varje prisperiod.

Med avvikelse från 23 § 1 mom. är riktpriiset på el från vindkraftverk 105,30 euro per megawattimme till och med den 31 december 2015. Ett inmatningspris som beräknas på riktpriiset betalas ut till elproducenten i högst tre år.

63 (62) §

Godkännande av ett kraftverk som har tagits i drift för systemet med inmatningspris

(1 mom. som i RP)

Utöver vad som föreskrivs i 7 och 9—11 § förutsätter ett godkännande av ett kraftverk för systemet med inmatningspris att kraftverket och i förkommande fall den biogasanläggning som alstrar biogas för ett biogaskraftverk har tagits i kommersiell drift som nya senare än den 1 janu-

ari 2009. Med avvikelse från vad som föreskrivs i de nämnda paragraferna kan ett kraftverk godkännas för systemet med inmatningspris trots att det har fått statligt stöd, om stöden *inklusive statligt stöd till biogasanläggningar som levererar biogas till biogaskraftverk*, har återbetalats med ränta som beräknats enligt 3 § 2 mom. i rättelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter från och med den tidpunkt då stöden gavs ut.

(3—5 mom. som i RP)

Helsingfors den 30 november 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Mauri Salo /cent
medl. Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)
Jouko Laxell /saml

Eero Lehti /saml (delvis)
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml
Sirpa Paatero /sd
Oras Tynkkynen /gröna
Markku Uusipaavalniemi /saf
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.

RESERVATION 1

Motivering

Betänkandet om el från förnybara energikällor understryker inte i tillräckligt hög grad behovet av att rätta till bristerna i propositionen för att skogsbruket och skogsindustrin också i framtiden ska ha tryggad tillgång till råvaror. I takt med att användningen av förnybar energi ökar måste man sätta större fokus på verksamhetsmöjligheterna inom träförädlingsindustrin. Det bör noteras att en högre förädlingsgrad än att bränna ved ligger i Finlands intresse, men vi kan också transportmässigt öka kombinerad produktion för förädling och förbränning av trä, särskilt i insamlingen av träavfall första gallringen och avverkningar.

Men stöden till förnybar energi kan vara till skada för virkesförsörjningen inom skogsindustrin. Det finns anledning att ytterligare se över inskränkningar i att bränna björk eftersom vår skogsindustri har ett betydligt större behov av björk än vad som produceras.

Vidare måste man komma ihåg att ny teknik ger nya möjligheter att använda trä vid sidan av den traditionella skogsindustrin. Framtiden kan vara hotad för behandling av trämaterial om förbränningen ökar så mycket som regeringen föreslår. Betänkandet tar inte tillräckligt mycket hänsyn till effekterna för hushållen efter att staten genom överföringar av FPA-avgifterna gav arbetsgivarna ungefär en miljard euro och hålet i kassan kompenseras med energiskatter som gör att konsumenterna får högre elpriser. Att beskatta konsumtionen är en regressiv skatt. Den slår alltså relativt sett hårdare mot hushållen med små inkomster. Så åter en gång går vi genom en proposition från en inkomstutjämnande progressiv beskattning mot ett Finland som inte längre påminner om den nordiska välfärdsstat som vi tidigare i historien har lärt känna, bland annat tack vare förmögenhets- och inkomstutjämnande progressiv beskattning.

Ett särskilt problem är det att träfils som importerats från Ryssland kan få stöd, och det mot-

svarar inte alls syftet med lagen. Vi måste komma ihåg att det också hos oss finns skogar som redan i flera år har väntat på den första gallringen. Där kommer man inte framåt med den växtfrämjande vården när inhemsk flis åsidosätts på energimarknaden av subventionerad rysk flis. Betänkandet lyfter inte heller tillräckligt mycket fram att torv bränns tillsammans med ved eftersom tekniken i de nuvarande pannorna kräver det.

Förslag

Jag föreslår

att lagförslaget godkänns i övrigt enligt betänkandet men 8 § med ändringar (Reservationens ändringsförslag) och

att ett uttalande godkänns (Reservationens förslag till uttalande).

Reservationens ändringsförslag

8 §

Särskilda förutsättningar för godkännande av skogsfliskraftverk

Ett skogsfliskraftverk kan godkännas för systemet med inmatningspris bara om

1) den sammanlagda nominella effekten för generatorerna är minst 100 kilovoltampere, (*utesl.*)

2) det inte hör eller tidigare har hört till systemet och

3) *energiråvaran vid elproduktionen är inhemsk. (Ny)*

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen före den 31 januari 2011 undersöker möjligheterna att återkalla beslutet att

Reservation 1

EkUB 30/2010 rd — RP 152/2010 rd

*avskaffa FPA-avgifterna för arbetsgi-
varna för att höjningen av energiskat-
terna ska kunna återkallas alternativt
utreder möjligheterna att införa en pro-
gressiv skattemodell i stället för de
orättvisa regressiva energiskatterna.
De höjda energiskatterna slår hårt mot
hushållen, och dessutom hårdare mot*

*skogsindustrin än mot annan industri
eftersom nyttan av den avskaffade FPA-
avgiften är betydligt mindre för skogs-
industrin än de direkta negativa effek-
terna av energiskatterna, och skogsin-
dustrins råvarutillgång dessutom kan
komma i riskzonen på grund av den fö-
reslagna modellen för energiskatter.*

Helsingfors den 30 november 2010

Matti Kangas /vänst

RESERVATION 2**Motivering**

Propositionen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor föreskriver om stöd och stödsystem för el från vindkraft, biogas och trädbränsle. De flesta av ekonomiutskottets preciseringar och ändringar är välkomna.

En brist är att biomassa från åker inte får stöd. Det måste snabbt göras en ändring för biomassa är en stor energipotential. Vidare föreslår regeringen att små biogaskraftverk under 100 kVA ska vara undantagna stödet. De höga administrativa kostnaderna räcker inte som motivering till att många lantgårdar inte ska kunna utnyttja samma stödsystem som större enheter. Gränsen för skatteförmånen måste sänkas till 50 kVA. Dessutom är det hårda förbudet mot begagnade delar ett problem.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande utom 10 § med ändring (Reservationens ändringsförslag).

Reservationens ändringsförslag

10 §

Särskilda förutsättningar för godkännande av biogaskraftverk

Ett biogaskraftverk kan godkännas för systemet med inmatningspris bara om

(1 och 2 punkten som i EkUB)

3) den sammanlagda nominella effekten för generatorerna är minst 50 kilovoltampere, och

(4 punkten som i EkUB)

(2 mom. som i EkUB)

Helsingfors den 30 november 2010

Toimi Kankaanniemi /kd

RESERVATION 3

Motivering

Propositionen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor är omfattande och komplicerad. På många punkter är den tvetydig och otydlig och refererar till kompletterande undersökningar.

Generatorer med en effekt under 100 kVA undantas inmatningspriset. Den nedre gränsen hade lika gärna kunnat sänkas till 50 kVA i kombination med en reform av energiskatterna som hade avskaffat återbäringen av elskatt till jordbruket. På så sätt skulle jordbruket använda mer förnybar energi i elproduktionen.

Att lagen har beretts dåligt visar det att flera frågor måste utredas ytterligare, bland annat stödsystemet. De ursprungliga målen med propositionen kan urholkas och leda till överlappningar av alla utredningar och reformer som ska göras. I värsta fall blir stöd till el från förnybara energikällor komplicerat och alltför dyrt för skattebetalarna och elförbrukarna.

Övergångsperioden för stödet måste förlängas med ett år från det föreslagna datumet den 31 januari 2015 eftersom försvarsmakten radarut-

redning av nackdelarna med vindkraftverk inte är klar och planläggningsprocesserna för vindkraftsområdena är alltför långa för att anpassas till det föreslagna datumet.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande men 62 § med följande ändringar:

62 (61) §

Bestämmelse om stöd som betalas ut under övergångsperioden

(1 och 2 mom. som i EkUB)

Med avvikelse från 23 § 1 mom. är riktpriiset på el från vindkraftverk 105,30 euro per megawattimme till och med den 31 december 2016. Ett inmatningspris som beräknas på riktpriiset betalas ut till elproducenten i högst tre år.

Helsingfors den 30 november 2010

Jouko Skinnari /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd

Päivi Lipponen /sd
Sirpa Paatero /sd